

Motion till riksdagen

1989/90:Kr212

av Birger Hagård (m)

Utbyggnaden av vallarna vid Vadstena slott

Drygt 80 år efter det att delar av Vadstena slott togs i anspråk av landsarkivet återuppfördes 1982–1985 äntligen omkring en tredjedel av slottsvallarna för att ge landsarkivet erforderliga utrymmen. Riksantikvarieämbetet kunde acceptera en utbyggnad i etapper endast under förutsättning att hela utbyggnaden kunde avslutas inom en tioårsperiod, d.v.s. 1992.

I åtskilliga motioner har därefter understrukits nödvändigheten av att utbyggnaden fullbordas. Tre skäl har angivits framför andra för snabbast möjliga utbyggnad. Förutom det kulturellt-estetiska, som framförts av riksantikvarieämbetet, har påtalats, att en utbyggnad gör det möjligt att utöka de kulturella aktiviteterna i de frigjorda slottssalarna. Det rör sig bl.a. om utställningsverksamhet samt operaföreställningar av Internationella Vadstenaakademien, en kulturverksamhet, som är av största betydelse inte bara för Vadstena utan för hela landet och dess renommé utomlands. Till detta kommer också landsarkivets omedelbara behov av ytterligare magasinutrymme. Några reserver finns inte längre.

Trots upprepade framställningar i riksdagsmotioner samt från Vadstena kommun och länsstyrelsen i Östergötlands län har ingenting hänt i frågan ännu. Byggnadsstyrelsen prioriterar inte längre den fortsatta utbyggnaden av vallarna. En knapp socialistisk riksdagsmajoritet avvisade – trots en socialdemokratisk motion – i december 1989 kravet på ett tillkännagivande till regeringen om att frågan snarast borde tas upp till förnyat övervägande. I stället förutsattes, att ärendet skall tas upp av Byggnadsstyrelsen så snart som den i höstas tillsatta organisationskommittén för de statliga arkivdepåerna har avslutat sitt arbete. Detta skall ske före utgången av oktober 1990.

Det bör betonas, att frågan egentligen inte borde vara beroende av den nämnda organisationskommittén. Oavsett vilka slutsatser denna kommer till, måste likväl av andra angivna skäl utbyggnaden av slottsvallarna fullbordas. Kulturutskottet anförde i sitt betänkande, KrU 1989/90:9, följande:

Utskottet vill framhålla att frågan om en fortsatt utbyggnad av och restaurering av slottet i Vadstena bör bedömas även utifrån andra aspekter än behovet av utrymme för arkivverksamheten. Det är från kulturmiljösynpunkt betydelsefullt att slottsmiljön i Vadstena kan återställas inom rimlig tid. Det måste också beaktas att det finns behov av lokaler i slottsanläggningen även för andra kulturella – och för turismen betydelsefulla – aktiviteter, inte minst för Vadstenaakademiens omfattande föreställningsverksamhet och för utställningar av olika slag.

Efter alla framställningar och uttalanden från olika myndigheter, inklusive riksdagen, kan det alltså under inga omständigheter vara fråga om *ifall* en fortsatt utbyggnad av slottsvallarna skall äga rum, utan endast om *när* denna skall ske. Riksdagen accepterade majoritetens skrivning i kulturutskottet. Kvar står alltså vad som skall anses vara "inom rimlig tid".

Vad som borde kunna påskynda utbyggnaden av slottsvallarna i Vadstena är den stora utrymmesbrist, som helt nyligen påtalats av riksarkivet. Enligt uppgifter i pressen kan riksarkivet på grund av utrymmesbrist inte längre ta emot privata arkiv. Eftersom en utbyggnad av slottsvallarna i Vadstena under alla omständigheter måste ske och en sådan bör ge landsarkivet ökat utrymme, skulle möjligheter därigenom också kunna öppnas att i Vadstena ta emot arkivalier, som annars skulle riskera att gå förlorade. Ett under alla omständigheter uppenbarligen ofrånkomligt beslut kan alltså, om det skynas på, också bidra till att rädda hotade arkivskatter. Därigenom kan också ett bidrag ske till att minska den historielöshet, som annars hotar på så många av samhällslivets områden.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna, att den fortsatta utbyggnaden av slottsvallarna i Vadstena snarast bör komma till stånd.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att den fortsatta utbyggnaden av slottsvallarna i Vadstena snarast bör komma till stånd.

Stockholm den 15 januari 1990

Birger Hagård (m)